

Westelijke Jordaanoever – 5 vragen: Israël-Palestijnen

ISRAËLISCHE SOLDATEN ARRESTEREN EEN PALESTIJN IN HEBRON OP DE WESTELIJKE JORDAANOEVER. ANP / EPA

Het geweld op de bezette Westelijke Jordaanoever loopt opnieuw uit de hand. Israël doodde maandagnacht zes Palestijnen tijdens een actie tegen verzetsgroep De Leeuwenkuil. Jonge Palestijnen hebben intussen het geloof in hun eigen leiders verloren.

SACHA KESTER

1

Waarom is het geweld op de bezette Westelijke Jordaanoever opgelaaid?

Het is al een jaar onrustig in het gebied, maar het geweld loopt sinds het voorjaar gierend uit de hand. Toen vond een golf aanslagen plaats in Israël, waarbij 19 mensen om het leven kwamen. Het Israëlische leger begon een operatie op de bezette Westelijke Jordaanoever. Bijna dagelijks vallen soldaten Palestijnse steden en dorpen binnen om mensen op te pakken die een gevaar voor Israël zouden vormen, met name in de steden Jenin en Nablus en omgeving. Ondertussen zijn meer dan 1.500 Palestijnen gearresteerd.

Deze operaties gaan vaak gepaard met veel geweld, daarbij zijn al meer dan 100 mensen om het leven gekomen. Soms zijn dat gewapende strijders, maar er vallen ook burgerslachtoffers. De bekendste van hen is Al Jazeera-

correspondent Shireen Abu Akleh, die in mei overleed nadat zij in het hoofd was geschoten.

Er zijn ook veel minderjarigen gedood, zoals bijvoorbeeld de 12-jarige Mahmoud Samoudi, die twee weken geleden een kogel kreeg in zijn buik en overleed.

2

Wie zitten er achter De Leeuwenkuil, de organisatie waarop de Israëliërs zich vannacht richtten?

De relatief nieuwe organisatie Areen al-Oussoud, oftewel De Leeuwenkuil, is een alliantie tussen seculiere en islamistische jongeren. Traditioneel zijn deze jongeren rivalen van elkaar. Hun alliantie laat zien dat de Fatah-partij van president Mahmoud Abbas, die normaal gesproken steun krijgt van de seculiere gezinnen, de grip op de 'Palestijnse straat' verliest.

De jongeren zijn bewapend, gooien met stenen, vuurwerk en molotovcocktails en stichten brand in containers. Daarbij vallen ze niet alleen het leger in Palestijnse steden aan, maar ook kolonisten of andere Israëliërs die door bezet gebied rijden.

In de nacht van maandag op dinsdag deed het Israëlische leger invallen in het hoofdkwartier en een wapenwerkplaats van De Leeuwenkuil. Bij een vuurgevecht zouden zeker vijf mensen zijn gedood, onder wie volgens de Israëliërs ook de leider Wadih al-Houh. 'Dit alles zal gevaarlijke en destructieve gevolgen hebben', waarschuwde Abbas maandag op de Palestijnse televisie. De vrees voor escalatie bestond al langer.

Het gaat te ver om te zeggen dat sprake is van een Derde Intifada, maar volgens analisten is de situatie vergelijkbaar met die aan de vooravond van de eerdere twee opstanden eind jaren tachtig en begin deze eeuw. De inval maandagnacht gooit nog eens olie op het vuur.

3

Wat doet het aanhoudende geweld met Palestijnse burgers?

De situatie is slopend voor de inwoners. Elke dag vrezen ze dat het leger op de stoep staat, elke nacht horen ze de drones zoemen. Mensen slapen slecht en zijn bang. Steden en vluchtelingenkampen zoals Shuafat in Oost-Jeruzalem worden soms volledig afgesloten door het leger, waardoor kinderen niet naar school kunnen, het vuilnis niet wordt opgehaald en de ziekenhuizen onbereikbaar zijn.

Uit protest tegen het Israëlische leger sloten winkeliers in heel Oost-Jeruzalem eerder deze maand hun deuren en demonstreerden ze. Vorige week was er opnieuw een demonstratie om steun te betuigen aan de jonge opstandelingen.

4

Palestijnen verzetten zich ook tegen hun eigen bestuurders. Waarom?

Veel jonge Palestijnen zijn boos over het feit dat hun leiders een eigen Palestijnse staat niet dichterbij hebben gebracht. Ze geloven niet meer dat de Israëlische bezetting op vreedzame wijze tot een einde komt. Bovendien frustreert het ze dat de Palestijnse Autoriteit sinds 2006 geen verkiezingen heeft uitgeschreven. Deze zouden vorig jaar plaatsvinden, maar president Abbas zette er een streep door toen uit peilingen bleek dat zijn partij Fatah het zou kunnen afleggen tegen rivaal Hamas, die in de Gazastrook aan de macht is.

Ondertussen vindt in Fatah een machtsstrijd plaats onder hooggeplaatste leden die allemaal het stokje willen overnemen van de 87-jarige Abbas. Er heerst grote vrees voor het geweld dat onder Palestijnen kan losbarsten mocht hij komen te overlijden.

Ondanks druk van Israël wil de Palestijnse Autoriteit, die verantwoordelijk wordt gehouden voor de veiligheid op de Westelijke Jordaanoever, niet hard ingrijpen onder verzetsgroepen. Het door en door corrupte Fatah weet dat het op straat steeds meer wordt gehaat en wil zijn eigen populariteit niet nog verder ondermijnen.

5

Op 1 november zijn er verkiezingen in Israël. Spelen de ontwikkelingen op de Westoever daarin nog een rol?

De meeste Israëlische media besteden weinig aandacht aan de Palestijnse doden die de afgelopen maanden gevallen zijn; het grootste deel van de bevolking is niet bezig met de bezette Westelijke Jordaanoever. Het is een uurtje rijden vanuit Tel Aviv naar Nablus of Jenin, maar voor de meeste Israëliërs is het een andere planeet.

De aandacht laait pas op als het geweld Israëliërs treft, of dit nu soldaten of burgers zijn. Ook over de actie tegen De Leeuwenkuil werd in veel Israëlische media geschreven. Veiligheid is, in tegenstelling tot 'de Palestijnse kwestie', een groot thema tijdens de verkiezingen. Met name de rechtse oppositie verwijt de huidige regering dat zij 'zwak' is, en eist harder optreden van de veiligheidsdiensten.